Элим деб, юртим деб, ёниб яшаш керак

Туркистон

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1997 йил 16 апрель Чоршанба. № 31(14424)

Матбуот: бугуннинг долзарб масалалари

15 апрел куни Тошкентда «Радио ва Телевидение — ахборот маконида ва жамоатчилик фикрини шакллантириш йўлидаги рақобат» мавзуида халқаро конференция бошланди. Президент ҳузуридаги давлат ва жамият қурилиши Академияси, Германиянинг Конрад Аденауэр жамғармаси, журналистларни қайта тайёрлаш халқаро маркази ҳамда Ўзбекистон телерадиокомпанияси ташаббуси билан ўтказилаётган мазкур анжуманда ўзбекистонлик ва германиялик мутахассислар билан бирга Украина ва Қирғизистондан келган оммавий ахборот воситалари вакиллари ҳам иштирок этмоқда. Конференцияни Бош вазир ўринбосари Алишер Азизхўжаев очди. Шундан сўнг, Ўзбекистон телерадиокомпанияси, Конрад Аденауэр жамғармаси раҳбарлари, шунингдек, Украина ва Германия Федератив Республикасининг мамлакатимиздаги фавқулодда ва Мухтор Элчилари Владимир Сметанин ва Райнхарт Биндзайл сўзга чиқдилар. Анжуманда бугунги кунда энг долзарб масалалардан бирига айланган матбуот, жумладан, радио ва телевидение, журналистлар фаолияти ҳақида сўз юритилди. Тўртинчи ҳокимият сифатида оммавий ахборот воситалари билан сиёсат ўртасидаги муносабат, журналист одоби, унинг бурчлари ва масъулияти хусусида фикр алмашилди. Шунингдек, давлатга қарашли бўлмаган ва давлат ихтиёридаги оммавий ахборот воситалари тузилишининг ҳуқуқий асослари ва шартлари, демократия шароитида жамоатчилик фикрини шакллантириш мавзуида маърузалар тингланиб, баҳс-мунозаралар ўтказилди. Конференцияда журналистнинг аввало ўз касбига садоқатли бўлиши, халқ ва ватан олдидаги бурчини унутмаслиги муҳим аҳамиятга эга экани алоҳида таъкидланди.

Анжуман икки кун давом этади.

Орзулардек узоқларга уч варрагим!

КЕЛАЖАККА ИШОНАМИЗ

«Камолот» жамғармаси бошқаруви раиси Х. Абдураимов «Туркистон» газетаси саволларига жавоб беради.

— Хотам Маҳкамович, кўз очиб юмгунча,жамғарма ташкил этилганига ҳам бир йил тўлибди. Ўтган йиллик фаолиятингизда нимадан кўнгил тўлди-ю, нимадан тўлмади?

— Жамғарма тизимида ташкилий, маданий оқартув масалаларини янгитдан шакллантириш, ёшлар онгига сингдириш борасида баъзи қийинчиликларга дуч келинди. «Камолот» тизимини бутунлай янгилаш, ёшлардаги боқимандалик, лоқайдлик кайфиятлари ўрнига ўз кучига ишониш, яратувчанлик руҳида тарбиялаш муаммосининг ечимини топишга тўғри келди.

Жамғарма тизимида иш юритишнинг янги, ёшларда ўз фаолиятига қизиқиш уйғотувчи услубини ишлаб чиқдик ва меҳнатга лаёқатлилик кайфиятини шакллантиришга эришдик. Натижада жойлардаги жамғарма бўлимларининг саъй-ҳаракатлари билан 28 мингдан ортиқ ёшлар фойдали меҳнатга жалб қилинди.

Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги «Истеъдод» маркази, «Ўзкасабауюшма» федерацияси, «Маҳалла» хайрия жамғармаси, Давлат Спорт қўмитаси, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи органлар билан ҳар томонлама манфаатли ҳамкорлик алоқалари ўрнатилди. Ҳозирги кунда юзга яқин иқтидорли ёшлар илмий ишларини нашрдан чиқаришга эгадирлар ва ўнлаб ёш истеъдодли ўқувчилар «Камолот» жамғармаси стипендиантидирлар.

Бухоро ва Хива тарихини ўрганувчи ёшлар маркази ўз фаолиятини бошлади. Бу иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш, ўз тарихимизга янгича ёндашиш, қолаверса, амалга оширмоқчи бўлган айрим ишларимизнинг илк меваларидир.

Ҳали ҳал қилинмаган муаммоларимиз кўп. Бир йиллик якун эса амалий режаларимизни таҳлилдан чиқаришимиз учун имконият туғдирди.

— Ўтган даврдаги «Камолот»нинг энг хайрли ишлари нималарда деб ўйлайсиз?

— Жамғарма ходимларини — кадрларни замон талабига мос мутахассислар сифатида шакллантириш мақсадида жамғарма қошида «Ёшлар муаммолари» институти очилди. Келажакда бу ёшлар муаммоларини аниқловчи, вазифалар ечимини таклиф этувчи, илмфан ютуқларини ҳаётга тадбиқ этувчи марказга айланиши керак. Ёшларга буюк тарихимизни очиб бериш, уларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш мақсадида «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро экспедицияси ташкил этдик.

Республикамиз ҳудудларида ўтказилган меҳнат ярамаркаларида 28 мингга яқин ёшлар иш билан таъминланди, 2 минг нафар ёшга ўқув курсларига йўлланма берилди. Бу ишни жамғарма бўлимлари меҳнат вазирлиги билан ҳамкорликда амалга оширдилар.

«Усто-шогирд» ҳаракатини ривожлантиришга дастлабки қадамлар қўйилди. Албатта бу йўналишни йўлга қўйишда Президент Фармонларининг катта ёрдами бўлди. Жамғарма ҳузурида ёш ижодкорлар клуби тузилди, республикамиздаги аълочи ўқувчилардан 41 нафарига «Камолот» стипендиялари бериб борилмоқда.

Бозор инновация муассасаларини ташкил этиш ва маҳаллий хусусиятларни ҳисобга олган ҳолда замонавий бизнес асослари бўйича ёш тадбиркорлар тайёрлаш марказлари ташкил этилди. Чунончи, Шаҳрисабзда қишлоқ ҳудудида биринчи марта «Бизнес-инкубатор» тузилганидан хабарингиз бор.

Ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашга қаратилган «Шунқорлар» ҳарбий — спорт ўйинлари йўлга қўйилди. Аммо буларнинг ҳаммаси — дастлабки қадамлар. Бугунги кун талабига жавоб бериш учун тўхтамай янги йўналиш, тинмай янги шакл излаш керак.

— «Камолот»ни Ўзбекистон ёшлари-ку танидилар, аммо дунё ёшларичи?

— Аниқроқ айтсак, Ўзбекистон ёшларининг энг фаол қатламлари асосан вилоят ва район марказларида истиқомат қилувчи ёшлар таниди. Ҳали узоқ қишлоқларда, чекка жойларда яшайдиган йигит ва қизларнинг қалбига кириб бора олганимизча йўқ. Уларнниг яқин дўсти, маслакдоши, ғамхўри, таянчи бўлишимиз керак. Афсус, ҳозирча тадбирларимизнинг кўп қисми пойтахт, вилоят ва туман марказлари билангина чегараланиб қолмоқда. Демак, ҳали фаолиятимизни янада жонлантиришимиз, ҳар бир ёшни — у хоҳ ишчи, чўпон, пахтакор ёки узоқ қишлоқ ёки овулдаги муаллим ёхуд мактаб ўқувчиси бўлсин, унинг кўнглига йўл топа билишимиз жоиз. Токи, улар кўнглидаги қувончи-ю, ғами ёки ташвишини ҳам «Камолот» билан баҳам кўрсин. Жамғармани ўзининг дўсти, сирдоши деб билсин!

Жамғармани дунёга танитиш бўйича эса айрим ишларга қўл урдик. Хабарингиз бор, «Ўзбекистон дўстлари» клуби тузилди ва у орқали хорижий давлатларнинг ноҳукумат ташкилотлари билан мулоқотга киришдик. Иншоолло, бу борадаги ишларимиз ҳам тез кунлар ичида натижасини бериб қолса ажаб эмас.

— Устав қабул қилинганидан буён орадан бир йил ўтди, унинг барча бандлари давр синовига бардош бера олдими?

— Бир йиллик фаолиятимиз Уставни ҳар жиҳатдан пишиқ-пухта тайёрланганлигини кўрсатди. У жамғарма фаолиятини йўлга қўйиб олишимизда, Президент Фармонларини ҳаётга тадбиқ этишимизда дастурий ҳужжат бўлиб хизмат қилмоқда.

Бироқ Уставда жамоатчилик марказлари ўз ҳисоб рақамларига эга бўлиши мумкинлиги ёзилмаган экан. Бу жамоатчилик марказлари фаолиятларини ташкил этишда қийинчилик туғдирмоқда. Шу боис, Уставнинг жамоатчилик марказлари мақоми ҳақидаги бандни қайта кўриб чиқишни ҳаёт тақозо этмоқда.

— Жамғарма бошқаруви раиси сифатида 1997 йил энг қувончли ва энг ташвишли кунларингиз?..

— Йилда 364 кун бўлса, қувончли ёки ташвишли ҳодиса деярли ҳар кун ҳам бўлиб туради. Энг муҳими биз эртанги кунимизга ишонамиз.

— Ўн йилдан кейинги «Камолот»ни қандай тасаввур қиласиз?

— «Камолот» ўз атрофида ўнлаб, юзлаб ёшларнинг нодавлат ташкилотларини тузиши керак. Уларнинг негизини масалан, спорт клублари, ёш журналистлар уюшмалари каби турли кичик ташкилотлар, ҳаракатлар ташкил этиши керак. Бундай ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи ўз кучи билан ўзининг турли ҳаётий муаммоларини ечишга кўмаклашувчи ташкилотлар -фуқаровий жамиятнинг узвий бир тизимларидир. Ҳуқуқий давлат ва фуқаровий жамиятнинг қурилишини ёшлардан бошлаш керак. Уларни эса ватанпарварлик, миллий ғурур, ватан равнақи учун яшаш ва меҳнат қилиш каби эзгу ниятлар бирлаштириб туради.

— Бир йил олдинги Абдураимов билан ҳозирги Абдураимов ўртасида фарқ борми?

— Ҳеч қандай фарқ йўқ. Мен ёшлар билан ишлашни доимо орзу қилиб келган эдим. Орзуимга етишдим. Мен ҳар куни ишга зўр иштиёқ билан келаман. Яйраб ишлайман. Бутун куч ва ғайратимни ишга сарфлагим келади...

Имкониятдан фойдаланиб, республикамиз ёшларини «Камолот» фаолларини, муассис ташкилотларимиз раҳбарларини ушбу жамғарма ташкил этилган кун билан муборакбод этаман!

Юқорида айтганимдек, бу кун байрам эмас, балки ўтилган йўлга бир назар ташлаш, ютуқ ва камчиликларни сарҳисоб қилиб, келгуси режаларни пухталаштириб олишдир.

«КАМОЛОТ» СОВРИНДОРЛАРИ

ҒАЗАЛНИ СЕВГАН ҚИЗ

Исми жисмига мос, кўзларида ҳайрат акс этган, суҳбатдоши қалбига йўл топа оладиган, камтарингина Нодира Миробод туманидаги 110-мактабнинг 10-синфида ўқийди. «Камолот» жамғармасининг стипендиясига сазовор бўлган.

Биз Нодира билан дарслар тугагандан сўнг суҳбатлашдик.

— Нодира энг яқин дугонангиз ким?

— Биз тўрт қиз Дилноза, Ҳилола, Муҳаббат ва мен жуда қалин дугоналармиз. Синфдошларимнинг ҳаммаси билан эса яқин дўстман.

— Қайси ўқитувчиларингизни кўпроқ ҳурмат қиласиз?

— Ҳамма ўқитувчиларимни ҳурмат қиламан. Физика фани ўқитувчиси Умида опа Тухтавулина, математика фани ўқитувчиси Муҳрия опа Умароваларни яхши кўраман.

— Демак, аниқ фанларга қизиқар экансизда?

— Ҳа, физика, математика, менежменд, информатика фанларига кўпроқ қизиқаман.

— Бўш пайтларингизда нима билан машғул бўласиз?

— Китоб ўқийман. Чет эл болалари адабиётини, фантастика асарларини ўқишни яхши кўраман. Навоий ғазалларини, Машраб ғазалларини ўқиб, тушунишга ҳаракат қиламан. Қийналган пайтларимда дадамлар ёрдам берадилар.

Нодира ғазаллар таҳлили, улардаги мазмун моҳияти, гўзаллиги ҳақида тўлқинланиб гапирарди.

Қуёшлиқ истасанг, касби камол эт,

Камол ар касб этарсен, бемалол эт.

Киши таълимдин топса малолат,

Топар илм аҳли олдинда ҳижолат.

Навоий бобомизнинг ушбу мисраларини яхши кўраман. Одамлар қалбига зиё таратадиган мисралар. Ушбу ғазалда яна бир шундай ҳақиқат борки, унда:

Эрурсен шоҳ-агар огоҳсен сен,

Агар огоҳсен сен-шоҳсен сен — дейилади.

Нодира берилиб ғазал ўқир эдики, гўё овозида сеҳр бордай. Дарҳақиқат, 15 ёшда кўплаб ғазалларни ёд билиши, мумтоз адабиётга меҳр қўйиши, тинимсиз изланиши Нодиранинг келажагига умид боғлайди.

— Нималарни яхши кўрасиз?

— Эҳ-ҳе, уларни санаб тугатолмайман.

— Нималарни ёмон кўрасиз?

— Ҳасадгўйликни, ёлғончиликни, ваъда бериб уни бажармасликни.

— Нималарга қизиқасиз?

— Ширинликлар, айниқса, торт пиширишга жуда ҳам қизиқаман.

— Нодира сизнинг ёшингиздагилар жуда қувноқ, шўх бўлади. Сиз эса жуда жиддий қиз экансиз.

— Табиатан шундайман, бу дадамдан ўтган бўлса керак. Оилада дадам жиддий кишилар.

Биз фарзандларга ҳам беҳудага вақт сарфламасликни, кўпроқ ўйлаб, камроқ гапиришни, жиддийликни кўп уқтирадилар.

Ойим эса орзуга интилган инсон ҳеч қачон қийинчиликлардан қўрқмайди, дейдилар. Шунинг учунми бирор ишга киришсам, астойдил ёндашаман. Агар кўнглим тўлмаса ўзимни ожиздек сезаман.

Нодира оилада катта қиз. Ойисига яқин ёрдамчи, укаси ва синглисининг дарсларига ҳам бошқош. Дадасига жуда ҳам меҳрибон.

Азиз синглим Нодира, сенинг теран фикрларинг, ўтли нигоҳинг, майин кулгуларинг асири бўлдим.

Илоҳим, барча орзу ниятларинг амалга ошсин. Ўзинг истаган Шарқшунос-иқтисодчи бўлишингни чин дилдан тилайман.

«Туркистон» мухбири.

Бухоро ҳақида видеофильм

Бухоро тарихини ўрганиш «Амир Темур» халқаро илмий экспедицияси мазкур шаҳарнинг 2500 йиллиги муносабати билан «Бухорои шариф» видеофильмини яратишга киришди. Тарих фанлари доктори, сўғдшунос олим М. Исхоқов, тарих фанлари номзоди археолог Ж. Мирзааҳмедов, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази Бухоро вилояти бўлими раҳбари Садриддин Салим Бухорий, журналист Н. Очилов сценарийси асосида яратилаётган 20 қисмли бу ҳужжатли фильмга Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги давлат ва жамият қурилиши Академияси, республика ёшлари «Камолот» жамғармаси ва унинг вилоят бўлими, «Амир Темур» халқаро илмий экспедицияси, «Ўзэлектроаппарат» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти ва Бухоро вилояти ҳокимлиги ҳомийлик қилмоқда.

Илхом Сафар, ЎзА мухбири.

ТАНЛОВ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Ўзбекистон Оммавий-ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий Фонди мамлакатимиз ҳаётида юз бераётган беқиёс ўзгаришларни, амалга оширилаётган демократик ислоҳотларни кенг тарғиб қилиш, одамларда она-Ватанга, истиқлол ғояларига, миллий қадриятларга садоқат туйғуларини шакллантириш йўлида астойдил ижод қилаётган матбуотимиз фидойиларини рағбатлантириш мақсадида «Йилнинг энг яхши журналисти» танловини ўтказишини маълум қилган эди. Айни кунларда 1996 йил учун ижодий ишларни тавсия қилиш давом этмоқда.

Танлов қуйидаги йўналишлар бўйича ўтказилади:

— ижтимоий-сиёсий;

— иқтисодий;

— Маънавий-маърифий;

— Ўзбекистон ва халқаро ҳаёт.

«Йилнинг энг яхши журналисти» танловига июнь ойида якун ясалади.

Танловга номзодлар таҳририятлар, жамоат ва давлат идоралари томонидан тавсия этилади.

Ғолиблар мавзу йўналишлари бўйича қуйидаги тартибда тақдирланади.

1. Биринчи мукофот (тўртта) — ҳар бири энг кам иш ҳақининг 50 баробари миқдорида.

2. Иккинчи мукофот (саккизта) — ҳар бири энг кам иш ҳақининг 25 баробари миқдорида(

3. Учинчи мукофот (12 та) — ҳар бири энг кам иш ҳақининг 10 баробари миқдорида.

Танловга тавсия этилган ижодий ишлар икки нусхада, таҳририят тавсияси билан 10 майга қадар қуйидаги манзилга юборилиши керак: 700129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30 уй.

Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фонди. «Йилнинг энг яхши журналисти» танлови ҳайъатига.

Тақдим этилган ишлар 10 июнгача кўриб чиқилади, ғолиблар 27 июнь — Матбуот ва Оммавий ахборот воситалари ходимлари куни эълон қилинади.

Мамлакатимиз Президентининг «Шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш ҳамда мамлакатни озиқ-овқат билан таъминлашда уларнинг ролини кучайтириш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони талабларини бажариш мақсадида Шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликлари уюшмаси тузилди.

Ўзбекистон Республикаси халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий уюшмасида «Ўзбекистон-Франция» дўстлик жамиятининг илк бор ўзбек тилида чоп этилган «Ўзбекистон — Франция» бюллетени тақдимномаси бўлди. Маълумки, Парижда ташкил этилган «Франция-Ўзбекистон» дўстлик уюшмасининг француз тилидаги бюллетени мана бир неча йилдан буён нашр қилинади. Унда Марказий Осиё тўғрисида нафақат франциялик мутахасислар, балки ўзбек муаллифларининг мақолалари ҳам чоп этилади.

Йиғилишда «Ўзбекистон-Франция» дўстлик жамияти раиси, филология фанлари доктори, профессор А. Маматов ва бошқалар сўзга чиқиб «Ўзбекистон — Франция» бюллетени ўзбек ва француз халқлари тарихи, бугунги ҳаёти, урф-одатлари, илм-фани маданиятидаги янгиликлар, илмий изланишлари билан халқимизни яқиндан таништириш имконини беришини таъкидлади.

Франциянинг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Жан-Клод Ришар «Ўзбекистон-Франция» дўстлик жамияти бюллетени халқларимиз ўртасидаги асосланган дўстликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилишини айтди.

«Камолот» жамғармаси Бухоро шаҳар бўлими ташаббуси билан шаҳар олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ўртасида «Наврўз-97» кўрик-танлови бўлиб ўтди. Унинг иштирокчилари танлов шартига биноан миллий либосларимиз, Наврўз айёмида дастурхонларга тортиладиган тансиқ таомларни тайёрлаш усулларини таърифлаб беришди, миллий урф- одатларимиз асосидаги саҳна кўринишларини намойиш этишди.

Танловда Тиббиёт билим юрти талабалари биринчи, Агробизнес коллежи талабалари иккинчи ва Тиббиёт институти талабалари учинчи ўринни эгаллашди.

ВАШИНГТОН. Дунёнинг турли мамлакатларидан келган муҳожирлар Капитолий саройи олдида намойиш ўтказди. Улар АҚШ ҳукуматининг меҳнатга яроқсиз ва кекса ёшдаги муҳожирларга ижтимоий кўмак беришни бекор қилиш ҳақидаги қонунига норозилик билдирдилар.

АҚШ конгрессининг 1996 йил қабул қилган қонунига кўра, мамлакатга қонуний йўл билан келган муҳожир 5 йил вақт мобайнида фуқаролик мақомига эга бўла олмаса, у ижтимоий кўмакдан маҳрум қилинади.

Маълумотларга қараганда, айни пайтда мамлакатдаги 300 мингга яқин муҳожир мазкур қонун туфайли жиддий молиявий қийинчиликка дучор бўлиши мумкин.

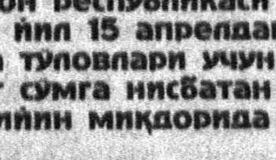

Ўзбекистон республикаси Марказий банки 1997 йил 15 апрелдан ҳисоб ва божхона тўловлари учун 1 АҚШ долларининг сўмга нисбатан қийматини 59 сўм 10 тийин миқдорида белгилади.

«Туркистон» ва ЎзА хабарлари асосида тайёрланди.

"Туркистон" газетаси реклама учун энг қулай имконият

Реклама ва эълонлар учун Тел.: 339597, 337269

Фазлиддин ТЕМИРОВ:

«ЁШЛАРДАН ИШ ЎРГАНАРДИМ»

Суҳбатдош ҳақида:

«Камолот» жамғармаси Қизилтепа туман бўлими раиси.
Дўстларига ёқадиган фазилати: *Камгаплиги.*
Рақибларига ёқмайдигани: *Кўп ишлаши.*
Жаҳлини чиқарадигани: *Гина сақловчи кишилар.*
Бахти: *Ўқишни тугатибоқ ёшлар ташкилотида ишлаши.*
Орзуси: *Ўз соҳасида ишлаш.*
Армони: *Қайтиб ёш бўлмаслиги.*
Ёши: *25 дан ошган 35 га етмаган.*
Ишхонада: *Яхши раҳбар.*
Оилада: *Севимли ота.*

—Фазлиддин ака, мана шу тарихнинг варағига муҳрланаётган «Камолот» йилидаги энг бахтли кунингиз.

— Ўзбекистон Республикаси ёшлари «Камолот» жамғармаси қошидаги «Ёшлар муаммолари институти»нинг биринчи тингловчиси бўлганимни ҳеч унутмасам керак. Тарих, маънавият ҳақидаги тинглаган лекцияларимиз. Тест синовларидан «5» ололмаган бўлсамда, кўп нарсаларни ўрганиб, ўргатишга қодир бўлиб қайтдим.

— Энг бахтсизи?

— Худога шукр бундай кун бўлмади.

— Шу ташкилотдан нима топдингиз.

— Кўп нарса. Ҳурмат, эътибор, ишонч. Бир одамга бундан ортиқ нарса керак бўлмаса ҳам керак.

— Туман жамғармаси аъзоларининг кўпчилигини қишлоқ ёшлари ташкил этади. Кўрсаткичларга қараганда қишлоқларда ишсизлик палласи оғирроқ.

— Қишлоқдаги ишсизликнинг олдини олиш учун бор имкониятдан фойдаланишга ҳаракат қилаяпмиз, туман меҳнат биржаси билан ҳамкорликда меҳнат ярмаркаси ўтказилди. Ишсиз ёшлар ишни, ташкилотлар ишчиларни танлаб олишди.

Ишсиз ёшларимизни мавсумий ишлар билан таъминлаш имкониятимиз бор. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиб-териб олиш пайтида хўжаликлар билан шартнома тузамиз.

Ишсизликнинг асосий сабабчиси ёшларимизнинг ўзи. Уларнинг кўпчилиги ҳунар ўрганишга қизиқишмайди.

— «Камолот» ҳамма ёшларнинг жамғармаси. Аммо биз кўпинча тўрт мучаси соғ ёшлар ҳақида гапирамиз.

— Туманимизда 76 нафар ногирон ёшлар бор. Уларнинг ҳолидан озми-купми хабар олиб турибмиз. Ишга, ўқишга кирмоқчи булиб мурожаат этганларга биринчи ёрдамни кўрсатамиз.

— Фазлиддин ака, шу ёшингизда 34 минг ёшга раҳбарлик қилиш осонми?

— Раҳбар бўлиш ташқаридан қараганда осон кўринади. Аммо ичкарида... Ёшларнинг дардини тинглаш осон, ёрдам бера олмасанг қийин.

— Туман «Камолот» бўлими ким билан кўпроқ ҳамкорликда иш олиб бораяпти.

— Ҳамма корхона-ю, ташкилот, жамоа хўжаликлари-ю, кичик корхоналар билан. Сабаби ҳамма ерда ёшлар бор.

— Касбингизни қўмсайсизми?

— Бўлмасамчи. 1991 йил Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш институтини битқазганман. Мутахассислигим инженер-гидротехник. Афсуски, ўз соҳам бўйича ишлаш ҳалигача менга насиб этмади.

— Насиб этганда...

— Энг ёш мутахассисдан иш ўрганган бўлардим.

ЛАЙЛО
«Туркистон» мухбири.

ИШОНЧ ОҚЛАНАДИ

«Камолот» жамғармасининг Тошкент Давлат Техника Университети жамоатчилик маркази раиси билан мулоқот

Акрам МИНГБОЕВНИ биз кун бўйи қидирдик. Дастлаб «Умид» жамғармасига тестдан ўтган талабаларнинг рўйхатини олгани кетган, дейишди. Кейин эса энергетика факультетида мажлиси бор, деб айтдилар. Кечга яқин талабалар ётоқхонасида ҳам бўлади дея таъкидладилар. «Тиним нима билмайди, қачон қарамаки мен зарур иш билан кетаяпман, албатта қайтаман ,— дейди. Баъзида кечалариям ишлайди» — дея у ҳақда илиқ гаплар айтади қоровул амаки. Битта раҳбар ишласа шунчалик ишлайди-да — дея ўйладим ўзимча.

— Акром ака, «Камолот»да ишлаш қийинми?

— Аслини олганда осон ишнинг ўзи йўқ. Инсон бир нарсага астойдил киришса албатта ҳар қандай ишнинг уддасидан чиқади. Ёшлар билан ишлаш, ташкилотчиликка ўзимда иштиёқ бор.

1984 йилда Тошкент Политехника Институтига ўқишга кирган бўлсам, 1-курсдалигимданоқ жамоатчилик ишларида фаол қатнашдим. Мана шу кунга қадар ёшлар билан биргаман.

— Жамоатчилик марказининг бугунги фаолияти ҳақида нима дея оласиз?

— Энг асосийсини айтсам, шу кунлардаги муҳим вазифамиз, Тошкент Давлат Техника Университети аспирантлари, талаба ёшлари ўртасида мусобақалар ўтказиш. Уларни умуминсонийлик, меҳнатсеварлик руҳида тарбиялаш, миллий қадриятлар, ўзбек халқининг тарихи, маданий-маърифий, урф-одатларини онгига сингдириш ҳамда бўш вақтларини кўнгилли ўтказиши, яхши дам олишини ташкил этиш. Шу мақсадда ТошДТУ «Камолот» жамоатчилик маркази ва Талабалар касаба уюшмаси билан биргаликда «Топқир талаба танлови» конкурси ўтказиш ҳақида алоҳида Низом ишлаб чиқдик, аниқ дастурлар тузилди. Бу Ректорат томонидан қўллаб-қувватланди. Факультетлар ушбу конкурсга жиддий тайёргарлик кўрмоқдалар.

— Марказ талабаларга ёндашган ҳолда қандай ишларни амалга оширмоқда?

— Марказнинг еттита сектори талабалар билан ҳамкорликда иш олиб боради. Мисол учун спорт сектори ҳар ойда турли мусобақалар ўтказади. Университет талабаларининг аксарият қисмини йигитлар ташкил этгани боис ўтказилаётган бундай мусобақалар фақат яхши натижалар бермоқда.

Маданий ишлар сектори эса университетда турли хил тадбирлар кечалар ўтказиб, факультетлар ичидан талантларни излаб топиб, «Мадад» гуруҳи билан ҳамкорликда ўз фаолиятларини намоён этмоқдалар.

— Уларнинг моддий томондан таъминланиши қандай бўлади?

— Ҳозирча бизнинг асосий ҳомийимиз Университет. Марказимиз ҳали қаддини яхши тиклаб ололгани йўқ. Етарли ҳомийларимиз йўқлиги боис моддий томондан кўп қийинчиликларга учраяпмиз ҳам.

Бўзчи белбоққа ёлчимайди, деганларидек марказимиз Университет биносидан ташқарида жойлашган. Хоналаримиз етарли жиҳозланмаган. Ҳатто телефонимиз ҳам йўқ. Лекин бор имкониятларимизни асосан талабалар учун, уларнинг турмуш тарзини яхшилаш учун сарфлаяпмиз.

— Шундай пайтларда енгил ҳамда мўмай даромад келтирадиган иш таклиф қилишса нима қилган бўлардингиз?

— Сирасини айтганда ҳеч қачон ташлаб кетмаган бўлардим. Негаки, барча қийинчиликларнинг ҳам чеки, чегараси бўлади. «Камолот» эндигина бир ёшга қадам қўйилаяпти. Барча қийинчиликлар ҳали ортда қолади.

Мен аслида қалбим буюрган ишни ҳеч қачон тарк этмаганман.

«Камолот»да ишончни оқлаганларгина ишлайди. Ўз ишини сидқидилдан севган, ўз ишига жиддий, ижодий ёндашган инсон ҳамиша эзгу ишларга имкон яратади.

Суҳбатдош
Феруза .

ЭЗГУ ҚАДАМЛАР

Президентимиз И. А. Каримовнинг «Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси тўғрисида»ги 1996 йил, 17 апрелдаги Фармони мамлакатимиз ёшларига бўлган ғамхўрлик ва мурувватининг олий намунаси бўлди. Жамғарма ўз олдига ёш авлодни жисмоний, ақлий ва маънавий жиҳатдан камол топиши, миллий, шарқона одоб, умуминсоний қадриятлар, демократик тамойиллар асосида етук фарзанд, истиқлол ишининг давомчилари бўлиб етишишлари учун зарур шарт-шароитлар яратилишига, уларнинг Ватан, халқ олдидаги конституциявий бурч ва вазифаларини бажаришларига, ўз ҳуқуқларидан тўла фойдаланишларига кўмаклашишдек мақсадни қўйганлиги, унинг ҳозирги давр билан бутунлай ҳамнафас эканлигига далолатдир.

Айниқса, ёшлар ўртасида жамиятга ёт бўлган боқимандалик, лоқайдлик, ижтимоий пассивлик сингари иллатларни олдини олиш муҳим вазифа қилиб қўйилгани ёшларнинг маънавий баркамоллиги сари қўйилган илк қадамдир. . Ҳозирги кунда туманда 94 та жамоатчилик маркази фаолият кўрсатмоқда. Жамоатчилик марказлари фаолиятини яхшилаш ва уларга амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида ўтган йил давомида 2 марта кўргазмали семинар ташқил қилинди.

Ёшлар ўртасидаги жиноятчиликнинг олдини олиш борасида ҳам бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Маълумки, кейинги пайтларда ёшлар ўртасида содир этилаётган жиноятчилик кўпчиликни ташвишга солиб келмоқда. Айниқса, бу салбий ҳолатлар вояга етмаган ёшлар ўртасида кўпроқ учраётганлиги ташвишли бир ҳолдир. Жамғарма ўз фаолиятида асосий масала сифатида ёшларнинг ўқишдаги, ўқишдан ва ишдан кейинги бўш вақтларини ташкил этишга алоҳида эътибор бермоқда. Жумладан, 19-мактабда ташкил этилган «Мактаб—маҳалла — милиция» ҳамкорлиги туман миқёсида оммалаштирилди. Бу ибратли тадбир вилоят миқёсида ҳам ёйилди. Биз туман прокуратураси, ички ишлар бўлими, туман халқ таълими бўлими билан ҳамкорликда келгусида «Ўсмирлар ва жиноятчилик» мавзусида амалий тадбир ўтказишни режалаштириб қўйдик.

Ёшларда ҳарбий ватанпарварлик туйғуларини шакллантириш, уларни ҳарбий хизматга тайёрлаш борасида туман мудофаа ишлари бўлими, мудофага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти билан ҳам бир қатор ишлар амалга оширилди.

Туманимиздаги 4-ҳунар лицейида ўтказилган «Балли, шунқорлар!» ҳарбий спорт мусобақаси, мунтазам ўтадиган «Чақирилувчилар кунлари» шулар жумласидандир.

Меҳнат бандлиги бўлими билан биргаликда кадрларни ўқитиш ва уларнинг малакасини ошириш борасидаги тадбирларимиз кўпчиликка манзур бўлмоқда. 1996 йилда касб-ҳунар ўрганган 110 нафар ишсиз ёшлар маиший хизмат корхоналарида, баъзилари эса якка тартибда фаолият кўрсатмоқда. Миллий қадриятларимиз, маънавиятимизни улуғлаш, юксалтириш мақсадида туманимизнинг 14 ва 1-мактаб ўқувчилари Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб республика телевидениеси ўтказган «Ўйла, изла, топ» телебеллашувида иштирок этиб, ғолиб бўлганлиги қувончлидир. Болалар ва ўсмирлар уюшмаси ва халқ таълими бўлими билан ҳамкорликда фаолият кўрсатишга алоҳида эътибор берилмоқда. 1996 йилда ўтказилган «Ўқитувчи—96» танловини ўтказиш ва ғолибларни рағбатлантириш ҳамда вилоят танлови қатнашчиларини тақдирлашни «Камолот» жамғармаси туман бўлими ўз зиммасига олди. Бўлим қошида очилган «Зиё» кичик корхонаси ташкилот ва корхоналарда таъмирлаш, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш билан бирга ўқувчилар ўртасида ўтадиган маданий, маърифий тадбирлар, спорт мусобақаларига ҳомийлик қилмоқда. Ҳозирги кунда кичик корхона фаолиятини кенгайтириш мақсадида «Камолот» жамғармаси туман бўлими ҳисобидан мактаблар учун бўр ишлаб чиқарадиган технологиялар сотиб олинди.

Мухтасар қилиб айтганда, туман «Камолот» жамғармаси фаоллари ёшларни мамлакат ижтимоий—иқтисодий ҳаётида янада фаолроқ қатнашишлари йўлида; мустақил республикамизнинг келажакда гуллаб-яшнаши учун эзгу ишларни амалга оширмоқдалар.

И. ЎРОЗАЛИЕВ,
«Камолот» жамғармаси Бешариқ туман бўлими раиси.

«КАМОЛОТ»НИ БИЛАСИЗМИ?

КЎНГИЛГА ЙЎЛ ТОПИБ

Республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси ташкил этилганига роппа-роса бир йил тўлди. Шу вақт мобайнида жамғарма талайгина хайрли юмушларни амалга оширишга улгирди

Ҳамюртларимизнинг «Камолот» ҳақида билдирган фикр-мулоҳазалари бизни қизиқтиргани боис улар билан мулоқотда бўлдик.

Рустам Орзиматов, Тошкент Давлат Техника Университети талабаси:

— Республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси ташкил топиши аксарият тенгдошларимизнинг ижтимоий ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Шиддатли кечаётган бугунги бозор иқтисодиёти шароитида биз —ёшларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, ҳаётимизда учрайдиган муаммо-камчиликлар, қийинчиликларни бартараф этиш учун жамғарма ўзига хос таянч вазифасини ўтамоқда.

Дилобар Рўзиева, 1-Тошкент Давлат Тиббиёт институти талабаси:

— Жамғарма тўғрисида нималар дейиш мумкин? Мен унинг фаолиятига танқидий кўз билан қарашни истардим, лекин бу унчалик инсофдан бўлмас. Чунки «Камолот» — ёш ташкилот. У ҳали йўл бошида турибди. Жамғарма ўз олдига жуда улкан мақсадларни қўйган. Унинг фаолияти ёшлар ҳаёти билан бевосита боғлиқ бўлгани учунми, «Камолот» ўтказган ҳар бир тадбирдан бохабар бўлиб бораман. Менга айниқса йигит-қизларни маънавий қўллаб-қувватлаш борасида республика миқёсида турли соҳа, мавзуларига бағишланган кўрик-танлов, қизиқарли кечалар, байрам саналари муносабати билан тантаналар, хайр-саховат тадбирлари жуда ёқади.

Исроил Расулов:

— Тўғрисини айтсам, «Камолот» жамғармасининг фаолияти билан унчалик қизиқмасдим. Лекин шу йилнинг январида Президентимизнинг иқтидорли ёшларнинг чет элда таълим олишларини қўллаб-қувватлаш ҳақидаги Фармони эълон қилингач, унга бўлган қизиқишим ортди. Тўғри, Фармонда «Умид» жамғармасини тузиш тилга олинади. Лекин буларнинг бари «Камолот» жамғармаси билан бевосита боғлиқ-ку! «Камолот»нинг ёшларни тадбиркорликка ўргатиш, касб эгаллашга кўмаклашиш, фойдали меҳнатга жалб этиш, ишбилармонлик режаларини амалга оширишда бажараётган юмушлари кўпчиликнинг эътиборини ўзига жалб этмай қолмаяпти.

Машҳура Каримова, ўқитувчи:

— «Камолот» жамғармаси ҳақида кўп яхши фикрлар билдириш мумкин. Лекин жамғарма фарзандларимизнинг ижтимоий ҳаёти, соғломлаштириш ва меҳнат билан банд қилиш, уларни ватанпарварлик ҳамда умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялаш каби муаммоларга яна ҳам фаолроқ ёндашса нур устига аъло нур бўлар эди.

«Камолот»нинг асл таянчи ёшлардир. Ёшлар бор жойда ҳаёт қайнайди. Уларнинг кескин фикрлари эса ҳамма жойда ўз ўрнини топади.

Раҳимжон Исмоилов, ТошДУ халқаро журналистика факультети II-курс талабаси:

— Билганда қандоқ, айниқса «Шунқорлар» ҳарбий мусобақасининг ўтказилиши кўп нарсани ижобий белгилайди.

Турғунбой Абдуғофуров, талаба:

— Бу ҳақда яхши маълумотга эга эмасман. Бир нарса дейишим қийин. Кечирасиз.

Наргиза Раҳимова, бўлажак журналист:

Газеталарда ҳам, радио, телевидениеда ҳам «Камолот» жамғармаси туман ва шаҳар, вилоят бўлимларида қилинаётган ишлар, ютуқлар ва камчиликлар ҳақида кўп гапирилди.

«Камолот» совриндорлари уларни моддий ва маънавий рағбатлантириш ҳақидаги «Камолот» жамғармасининг қарори ва унинг ижобий бажарилаётганидан яхши хабарим бор.

Акмал Кўчқоров, талаба:

— «Камолот» жамғармаси ҳақида биламан. Лекин унинг қилаётган ишлари ҳақида билмайман. Хулосасини ўзингиз тушуниб оларсиз.

Башорат Тўлаибоева, Тошкент Давлат ТехникаУниверситети Энергетика факультети III-курс талабаси:

— Хабарим бор. Ёшларни бошини бир жойга қовуштираётган «Камолот», дея жар солинаяпти-ю, лекин ҳали у даражада мақтагулик иш қилингани йўқ, назаримда.

Назокат УСМОНОВА,Феруза ОРИПОВА
«Туркистон» мухбирлари:

САМАРҚАНД САРҲАДЛАРИДА

«Камолот» жамғармаси Самарқанд вилоят бўлими «Фламинго» муаллиф қўшиқлари клубининг юбилейи ўтказилди. Юбилей тантаналарида ёшлар ўзлари басталаган қўшиқларни ижро этдилар. Клубнинг энг яхши аъзоларига жамғарма қимматбаҳо совғалари топширилди.

* * *

«Камолот» жамғармаси вилоят бўлими, вилоят Маданият бошқармаси, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази билан ҳамкорликда вилоят «Ёш мусиқачилар» кўрик-танловини ўтказди. Танловда барча шаҳар ва туманлардан келган 150дан ортиқ ёш мусиқачилар фортепиано, скрипка, олончель ва пуфлаб чалинадиган асбоблар билан ўз маҳоратларини намойиш этдилар.

* * *

Жамғарма Тойлоқ тумани қишлоқ ёшларини мазмунли дам олишини ташкил этишга аҳамият бермоқда. Яқинда «Қувноқлар ва зукколар» кўрик-танлови «Каттаравот» ва «Давлатобод» қишлоқ ёшлари ўртасида ўтказилди. Танловда «Каттаравот» қишлоғининг «Истиқлол» жамоаси биринчи ўринни эгаллади.

БОҚИМАНДАЛИК

бундан айрим ёшларимиз халос бўлишлари шарт, дейди «Камолот» жамғармаси Наманган вилояти бўлими раиси Икромжон ШАРОФУДДИНОВ

— Мустақиллик шарофати билан ташкил топган Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармасининг ёшлар орасида ўрни қандай?

— Инсон қайси ёшда бўлмасин, у ўз тенгқурлари орасида бўлишни истайди. Чунки тенгдошлар ёки бир-бирига яқин ёшдаги одамларнинг дунёқарашлари, фикрлари ҳам яқин бўлади. Неча ёшли бўлмасин тенгдош одамлар бир-бирларининг фикрларини тез тушунадилар. Иш жуда кўп, зерикишга эмас, ҳатто чарчашга ҳам вақт йўқ. Янгича руҳ, ижодкорлик билан ўтказилаётган кўплаб тадбирлар ёшларга манзур бўлмоқда.

«Камолот»нинг олдинги ёшлар ташкилотларидан фарқли, давр талабларига мос жиҳати шундаки, у фақат юқоридан мадад кутмай, мустақил маблағ ишлаб топиш ва уни ўз фаолияти, эҳтиёжлари учун сарфлашда катта имтиёзларга эга. Масалан, жамғармамизнинг беш йил муддатга барча турдаги солиқлардан озод этилганлиги мустаҳкам иқтисодий мавқега эришиш йўлидаги имкониятлардан биридир.

Жамғарма ташкил топган кезлариданоқ ўз олдига кенг кўламли вазифаларни қўйиб, фаолият юрита бошлади. Шуниси диққатга сазоворки, ушбу режалар вилоятдаги шарт-шароитлардан келиб чиққан ҳолда ёшларнинг барча муаммо ва эҳтиёжларини ҳисобга олиб тузилган. Шу сабабли «Камолот» ёшлар ўртасида нуфузли ташкилот деб тан олиниб, корхоналар ва ўқув юртларида ҳам жамғарманинг жамоатчилик марказлари фаолият кўрсата бошлади.

Ўтган вақт мобайнида шунга гувоҳ бўлдикки, мустақил давлатимизнинг равнақи йўлида режалаштирилган вазифаларни амалга оширишга қодир, замон талабларига жавоб берувчи ёшларимиз бор. Фақат биз улар билан шуғулланишимиз, улардаги имконият даражаларининг шаклланишига ёрдам беришимиз керак.

— Айрим ёшларимиз кўча-кўйда енгил-елпи ишлар билан бозорларни «гул»латаяпти.

— Тўғри. Бир амаллаб енгил-елпи ҳаёт кечириб, мактабдаги ўқишни ҳам ёлчитмай, наридан-бери ўқиб, тўлиқсиз ёки олий маълумотларни қўлга киритишса... Булар, албатта, ғоятда ачинарли. Бу каби иллатлар бизнинг оғриқ нуқталаримиз.

Яна, айрим ёшлар тоифаси борки, улар пулдор ёки молдунёга ҳавасманд, моддий томондан бадавлат саналсаларда, маънавий жиҳатдан бунинг акси. Сабаби, кўчмас мулкка, яъни бир неча уй-жойга, қатор машиналар, уй жиҳозлари ҳамда доимо тўкин дастурхонга эгалик қилиб, ўзларини ҳақиқий бойман деган нотўғри тушунчаға бериладилар. Биз ёшларимизни тамоман янгиланаётган, жўшқин ҳаёт кечиришга ундаётганимизда мулкдорликнинг умуман замонавий шаклини назарда тутамиз. Мисол, ёшларимиз маблағини ёки давлатдан оладиган қарз пулини бозорларда кераксиз маҳсулотлар савдо сотиғига сарфламай, балки, онгли равишда бозорларимиз талабига жавоб берадиган маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган корхоналар қуриш, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига зарур маиший хизматларни кўрсатиш шаҳобчаларини ташкил этиш, энг илғор технологияларни ўрганиб, уларни қўллаш, билимдон бўлишлари учун сарфласалар бўлади-ку!

— Суҳбатимиз ёшларнинг тадбиркорлиги, ишбилармонлигига кўчгани айни муддао бўлди. Жамғарманинг бу соҳада ёшларга кўрсатаётган амалий ёрдами ва уларга яратилаётган шарт-шароитлар ҳақида сўрамоқчи эдим.

— Бугунги кунда кўплаб ёшларимизда мустақил равишда тадбиркорлик фаолиятини юргизишга кучли қизиқиш ва интилиш сезилмоқда. Бундай ҳаракатни албатта қўллаб-қувватламоғимиз лозим. Ёшлар ҳам ўз навбатида «Камолот»ни мақсад ва режалари йўлидаги ишончли ҳамкор ва маслаҳатчи деб билмоқдалар. Жамғарма қошида 15 га яқин кичик корхоналар ташкил этилган. Бундан ташқари 1996 йил ноябрь ойида вилоят маиший хизмат уюшмаси бошқармасини оталиққа олиш ташаббуси билан чиқдик. То шу кунгача 42 та янги маиший хизмат шахобчасини ишга туширишга эришилди. Биргина Косонсой туманидаги «Тергачи» қишлоғи фуқаролар йиғинининг Булоқбоши маҳалласида ишга тушган маиший хизмат мажмуасида сартарошхона, телевизор тузатиш устахонаси, савдо бўлимлари, чойхона кўп ёшларни иш билан таъминлади. Яна шу тумандаги Панихон қишлоғида Жамолиддин Сирожов раҳбарлик қилаётган «Бетон қоришмалари ва темир бетон маҳсулотлари ишлаб чиқариш цехи», Муродулла Мамасолиев бошчилигидаги «Камолот — Трейд — Бизнес» кичик корхонаси Россиянинг Москва ва Пермь шаҳарларидаги саноат корхоналари билан алоқа ўрнатди. Яқин орада қўшма корхона ташкил этишни режалаштириб қўйганмиз. «Кавсар ЛТД» кичик корхонасида фаолият кўрсатаётган ёш тадбиркорлар миллий қандолат маҳсулотларини ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар. Жамғармамиз томонидан ташкил этилган корхона ва фирмалар ҳозирданоқ сезиларли даромад келтира бошлади. Шунингдек, жамғарма ёрдамида Чортоқ туманида тикувчилик, Косонсой туман марказида уй-рўзғор буюмларини таъмирлаш устахонаси, сартарошхона, макарон цехи, Норинда косибчилик устахонаси ташкил этилди. Поп туманида савдо растаси сотиб олиниб, фаолият кўрсата бошлади. Мингбулоқ туманида тадбиркорларга ер ажратилди. Улар деҳқончилик ишлари билан шуғулланмоқдалар. Наманган туманида 25000 кишилик стадион қурилиши ишлари бошлаб юборилди. Чуст туманида бўёқ ва пардозлаш ишларини бажарувчи қурилиш бригадаси ташкил этилди. Янгиқўрғон туманида эса инглиз тили ўргатиш бўйича икки гуруҳ тузилди.

— Ёшларнинг бугунги вазифалари нималардан иборат?

— Энг асосийси, боқимандалик кайфиятидан халос бўлиб, миллий ғурур, Ватан туйғусини шакллантириш. Мустақиллик буюк неъмат эканлигини англаш ва уни кўз қорачиғидай асраш. Юртбошимиз айтганларидек, истиқлол учун жонини фидо қиладиган инсон бўлиб етишиш, деб биламан.

Дония Зокирова
суҳбатлашди.

«Алишер Навоий» фильмининг 50 йиллигига

ТАРАДДУД

Миллий кино санъатимизнинг шоҳ асарларидан бири — «Алишер Навоий» фильми суратга олинганига 50 йил тўлди. Томошабинларнинг янги авлоди ундан завқ олса, мунаққидлар унинг сценарийси йиллар давомида такомиллашиб, талқин йўллари ўзгариб борганини аниқлашмоқда, асарнинг экранда қўйилиш жараёнини ўрганиб янги маълумотлар топмоқдалар.

«Алишер Навоий» фильмини қайта кўриб, менда фильмнинг сценарийси билан танишиш иштиёқи туғилди. Архив материалларидан 1940 йилда В. Б. Шкловский, Уйғун, Иззат Султонларнинг ҳамкорлигида ёзилиб, Бутуниттифоқ Кинематографияси комитети томонидан тасдиқланган сценарийнинг илк нусхасини топиб ўқиб чиқдим, ўргандим, таҳлил қилдим. Унда ёзилишича фильм режиссёрлари Комил Ёрматов эмас, балки А. Р. Усольцев, А. Шариповлар бўлиши, бош ролларга Р. Хаиров ва А. Исматов эмас, А. Хидоятов, С. Бобожоновлар тавсия этилган экан. Фильм Самарқандда эмас, Бухорода суратга олиниши кўзда тутилган экан.

1941 йилда «Мосфильм» студиясининг ходимлари томонидан фильмни суратга олиш ишлари қизғин тус ола бошлаган. Ўша давр шароитини, Хирот шаҳрини, шоҳ саройини тасвирлаш учун Самарқанд Регистони ва Сомон бозорларини қайта таъмирлаб, давр шароитига мослашган. Хирот халқини кўрсатишда Самарқанд вилоятининг 5 мингга яқин колхозчиларидан фойдаланмоқчи бўлинган. 1941 йили режиссёрлик сценарийси ёзилиб, баъзи бир эпизодлар суратга олинган ҳам, аммо урушнинг бошланиши ижодкорларнинг ҳаракатига тўсқинлик қилган экан.

Аслида биринчи ўзбек тарихий-биографик фильми ўша 41-йилнинг охиригача — мутафаккир шоир таваллудининг 500 йиллигига экранга чиқиши мўлжалланган эди.

Илк бор ёзилган сценарийнинг бошланиш қисмида қаҳрамонларга таъриф ва тавсиф берилган. Улар қай ҳолатда эканлиги ва қандай либосда пайдо бўлиши кўрсатилган. Унда шоҳ ва Навоийнинг дўстлик ришталари, ёки Ҳусайн билан Ёдгорнинг бир-бирига бўлган адоватлари аниқ тасвирланмаган.

Сценарий ниҳоясида эса Астрободга кетган Навоий ўзи шоҳнинг ёнига келиб, унинг ичкиликка ружу қўйганини, саройнинг хонавайрон бўлганини, ёш Мўминмирзонинг қадаҳ кўтариб юрганини кўриб, қаттиқ афсус чекади. Кейинги сценарийларда эса биринчи бўлиб, Навоийнинг ёрдамчиси, маслаҳатгўйи Абул-Малик бу воқеалардан огоҳ бўлади ва бунда Навоий Мўминмирзони кўришга ҳам мушарраф бўла олмайди. 1941 йилда «Правда Востока» газетасида М. Туган-Парановский ҳам сценарий бўйича ўз фикрини билдирган: «Асосан сценарий тузилгани аниқ, лекин бу билан фильм режиссёри А. Р. Усольцев баъзи бир нуқсонларга эътибор беришни ҳам унутмаслиги керак. Яъни биринчи эпизоддаги образлар ҳаракати на қадар секин баён этилган. Ҳусайн, Жалолиддин образлари реал ишланмаган, айниқса Навоийни давлат арбоби, халқ халоскори, донишманд ҳолатларда кўрамиз, аммо унинг ижодкорлиги биргина А. Жомий билан бўлган суҳбатидагина намоён бўлади. Албатта, бу нуқсонларни режиссёрлик сценарийсида ўзгартириш керак.

Урушдан кейин режиссёрликка Комил Ёрматов тайинланди. Аммо 1946 йилга келиб бу сценарий ҳам режиссёрни қониқтирмади. Негаки ундаги баъзи эпизодлар ахборот тарзида берилган, сценарийнинг умумий тузилиши, хулосаси, композициялари бир-бирига мос келмаётган эди.

Шундан кейин К. Ёрматов сценарийни янада такомиллаштириш мақсадида А. Спешнев ва В. Б. Шкловскийларга топширди. Ниҳоят, сценарийга сўнгги сайқал берилди.

Бош қаҳрамон Ҳазрати Алишер Навоий ролини Раззоқ Ҳамраев, унинг дўсти Ҳусайн Бойқаро ролини Асад Исматов, Мажиддин Обид Жалилов, Ёдгор — Соат Толиповлар ижро этишган.

Фильмнинг охирги эпизодларидан бири Навоийнинг Астрободдаги даври, шам ёнмоқда, у ҳар ёнганида аста-секин камая боради, бу эса Навоийнинг ўтаётган умрини кўрсатиб туради.

Экранда сонсиз китоблар ёнида ижод билан машғул Навоий кўринади, шу вақт унга севгилиси Гулининг ўлими олдидан айтган сўзлари эшитилади. Бунда биз шоирнинг оппоқ кийиниб, оппоқ салла ўраган мўйсафид ҳолатида кўрамиз.

Шоира ИБРОҲИМОВА, ТошДУ талабаси.

«Боладан зўр актёр чиқади» —

деган экан бундан 13 йил муқаддам таниқли актёр Теша Мўминов. Ҳозир Ихтиандр Қодиров 16 ёшда. У ҳар гал иштиёқ билан янги образ яратишга киришганида онаси севимли актёрининг кароматини эслаб қувонади, ўғлига оқ йўл тилайди.

Ўшанда 3 ёшли митти Ихтиандр онаси Санобар Қодирова билан «Дунёнинг ишлари»да рол ўйнайди. Сценарий бўйича болакай «музқаймоқ ейман» деб йиғлаши, она образидаги Манзура ая уни қўлига олиши билан эса йиғидан тўхташи керак эди. «Ёш бола айтганларимизни тушунармикан?» деган хавотир кучли эди ҳаммаларида. Кичкинтой эса барча хавотирларни чиппакка чиқариб, ҳаммасини айтилганидай қойиллатиб бажаради.

Баҳорнинг илк кунларида у билан суҳбатлашар эканман, мен Ихтиандрнинг руҳиятида баҳорий кайфиятни, янги бир илҳом қудратини сездим.

— Баҳор фаслини яхши кўраман. Ташвишлардан ҳоли пайтларимда рубоб чалиб кўнглимни ёзаман. «Ўрик гуллаганда» мусиқасини ҳозир эмас, ҳатто изғирин қишда ҳам чалсам мазза қиламан. Рубоб чалишни менга Валиҳўжа Тошхўжаев ўргатган. Ўзим ҳам «Эрта баҳор», «Менинг орзуим», «Мактаб тугаганда» куйларини яратганман. Бунда менга композитор Султон Акбаров ёрдам берган.

— Сизга ҳамиша баҳорий кайфият ҳамроҳ бўлсин. Биласизми, мен барча саволлардан олдин бир саволни беришга шошиляпман. Нима учун сизга Ихтиандр деб ном қўйишган?

— Ҳамма шундай деб сўрайди ва биладики, «Одам амфибия»даги Ихтиандрга ҳавас қилиб қўйишган деб. Худди шундай. Онам санъаткор бўлганлари учун таниқли актёр ва актрисаларга жуда ҳавас қилганлар. Актёр Корневга ўхшашимни жуда орзу қилиб менга шу исмни қўйишган. Ўзимга ҳам бу актёр ва у яратган образлар ёқади. Шунинг учун исмимдан норози эмасман.

— Ўзимизнинг актёрлардан кимга ўхшагингиз келади?

— Шукур Бурхоннинг иқтидорига ҳамиша қойил қоламан. Қанийди ҳозир тирик бўлсалару, ўзларидан таълим олсам, дейман.

— Айтгандай, мана бу йил Глиэр номидаги мусиқа мактабини битирар экансиз. Албатта, театр ва рассомчилик институтига ҳаракат қилаётгандирсиз?

— Шундай. Худо хоҳласа, яхши ниятларим тезроқ амалга ошса, яхши эмас, зўр актёр бўлишга ҳаракат қиламан.

— Йигит кишига 70 ҳунар оз, дейишади. Яна қандай ҳунарларингиз ва орзуларингиз бор?

— Ўзингиз биласизу, ўғил бола темир-терсакка ўч бўлади. Шофёрликка ўқиб ҳужжатли бўлиб олсам шу ўзимизнинг ДЭУ машинадан оламандеб ният қилганман. Қизиқишларимни давом эттирадиган бўлсам, фокусчиликка, тақлидчиликка, қизиқчиликка яна кў-ўп нарсаларга кизиқаман. Фақат шу ... математикани ёмон кўраман. Мен учун ҳам, укам Илёс яхши кўради математикани.

— «Кўнгил кўчалари»даги Сардор образи орқали сизни кўпчилик таниди десак тўғри бўлади. Унгача яна қандай образлар яратгансиз.

— Суҳбатимиз аввалида эслаганимиздек «Дунёнинг ишлари»ни 3 ёшимда ўйнаганман, кейин асосан «Оталар сўзи-ақлнинг кўзи» кўрсатувида жуда кўп образлар яратдим. Гарчи улар кўзга кўринарли образлар бўлмаса-да, ҳар бирини масъулият билан ўйнашга ҳаракат қилганман. Бунда менга режиссёрлар Мираббос Мирзаахмедов, Маҳкам Маҳамедовлар ёрдам беришган.

— Ихтиандр, онангиз ҳавас қилганларидай, Корневга ўхшаб кетар экансиз. Қизлар тез тез телефон қилиб туриша керак?

— Ҳа, тўғри, нимасини айтасиз. Бир гал съёмка чоғида қизиқ воқеа бўлди денг. «Кўнгил кўчалари»ни дабдабали ҳовлида съёмкага тушираётганимизда ўша хонадоннинг қизи менинг кийимларимни яшириб қўйибди. Кейин онам кийимларимни излаб борсалар, қизнинг онаси кутволипти. Буни қарангки, ўша аёл онамнинг болаликдаги энг яқин дугонаси бўлиб, бир-бирларини яна қайтадан топиб олишди.

Шунақа қизиқ воқеалардан яна бири «Кўнгил кўчалари»ни Халқлар дўстлиги саройи олдида съёмкага тушираётганимизда рўй берган эди. Сценарийга биноан мен бир аёлнинг қулоғидан зирагини тортиб олиб қочишим керак эди. Энди ўғирлик қилиб кетаётсам, бечора аёлнинг дод-фарёдини эшитиб ўша ердаги мачитдан 2 та қоровул чол югуриб чиқишди. Уларнинг уриб-калтаклагани майлику-я, улар билан ёрдамга шошилиб чиққан кучуквойнинг талагани ёмон бўлди-да.

— Роса жаҳлингиз чиқиб кетгандир-а?

— Йўқ, аксинча, хурсанд бўлганман. Ана шундай ўғирликлар рўй берганида эшитмасликка олиб, лоқайд қараб турадиган одамлар ҳам бор-ку, ахир! Ҳам уларнинг ёрдамга югургани, ҳам менинг ўғирлигим тасвир учун кераклиги таъсир қилиб роса кулганман. Қоровуллар эса: «Қилар ишни қилиб қўйиб нега куласан? Одамларда инсоф қолмади ўзи» деб роса уришишган.

— Суҳбатимиз сизнинг мусиқага бўлган муносабатингиз билан бошланган эди. Кўпроқ кимларни тинглайсиз?

— Ботир Зокировни, Майкл Жексонни ва «Пол Мария»ни ёқтириб тинглайман.

— Китоб мутолаасига қалайсиз?

— Зўрман. Айниқса, фантастика бўлса мукка тушиб ўқийман, Яссавийнинг ҳикматли шеърлари эса жону дилим. Раҳматли бувим Асалатхон ая менга тез-тез шунақа китоблар ўқиб берар ва дуолар ўргатар эдилар. Ҳар доим катта бир ишга чоғланганимда аввало Оллоҳдан, азиз авлиёларимизу бувимнинг руҳларидан мадад сўрайман.

— Бувингизнинг санъатга муносабатлари қандай эди?

— Санъатга ҳурмат билан қарар эдилар. Шунинг учун ҳам оиламиз ўзига хос санъаткорлар оиласи бўлиб етишган деб ўйлайман. Тоғаларим мусиқачи бўлишган. Дадам ҳам яхшигина қўшиқ айтадилар. Айтиб ўтганимдек, онам актриса, шеърлар ҳам ёзади.

Элас-элас ёдимда. Кичкиналигимда бувим аравачага солиб, етакла-аб ҳар куни «Ғунча» кинотеатрига кинога олиб борардилар. Ўшанда неварам актёр бўлсин, деб ният қилган бўлсалар ажабмас.

— Бувингиз ва онангиз орзу қилгандай эл суйган актёр бўлинг.

Суҳбатимиз ана шундай эзгу ният билан якун топди. Лекин Ихтиандрнинг келажаги ва элга берар суҳбатлари ҳали олдинда...

М. ТОЖИМАМАТОВА

СЎНГГИ ОЛМА

(ҲИКОЯ)

Куз оёқлаб қолганди.

Ҳаммаёқ сариқ, сапсариқ. Фақат осмон қандайдир оқимтир мовий. Оёқ остидаги хазон ўн-ўн беш кун илгаригидай шитирламайди, балки ожизгина гўё ингранаётгандай ғижирлаб қўяди.

Ҳозиргина кампири билан тушлик қилган Гулим бува хазонларни ғижирлатиб босаркан кампирининг гапларини эслаб жилмаяди: «Хўп қизиқ гапларни топади-да, кампири тушмагур! Нимеймиш, кечагина бурнини тортиб юрган Соли сариқнинг улини Ойнисанинг невараси билан кўрганмиш. Қўл ушлашиб юришганмиш».

Жўраси Мамасидиқникига кетаётган чол негадир ортига қайтгиси келди. Сигирга ҳали хазон ташламагани эсига тушиб астойдил орқасига қайрилди.

Эшик олдидаги бир туп олманинг япроқлари сийраклашиб қолган. Бува ҳар куни дарахт тагини эринмай супуриб олиб, этак-этак хазонни сигирнинг олдига ташлайди.

Гулим бува кўзини кузнинг ожиз қуёшидан паналатиб, дарахт тепасига қаради. «Ҳа-а, оз қолибди-и», — ўйлади у япроқларни кузатиб. — «Яна тўрт-беш кунда тўкилиб битади... Ҳов, тўхта, тўхта-а... Анави олмами? Ҳовва, олма! Қизи-иқ». Чолнинг кўзи тинди, боши айланди. Йиқилиб тушмаслик учун аста ерга чўкди. «Уфф! Ўзингга шукр, яратган эгам!»

Гулим бува яна юқорига қаради. Олмани осонгина топиб нарироқда ивирсиб юрган кампирига қичқирди:

— Тўти-и! Бери кел!

— А-аа? — кампир кафтини қулоғига елпана қилди. — Бир нарса дедингизми-и?

— Тезроқ кел! — олма қочиб кетадигандай ундан кўзини узмади чол.

Кампир йўл-йўлакай бел оғриғини лаънатлаб, қаддини ростлай-ростлай етиб келди.

— Анавини қара, бириси қолибди, — деди Гулим бува.

— Не қолибди? — Тўти момо чоли қараётган томонга тикилди.

— Олма-да. Ҳу-увв ана-аа!

— Қани-ии? — Момо узоқ ахтарди, олмани тополмади. Чолига қараб норози минғирлади. — Кўзингизга кўрингандир.

Чол кампирига ўқрайди.

— Қара! Яхшилаб қара!

Момо олмани зўрға топди.

— Ҳовва, биргина... уфф, биргинаси қолибди. — Кампирнинг овози мулойимлашиб чолига тегишди. — Бобой, ёмон эмассиз ҳали, шуни кўрибсиз-а. Бол бўлиб кетгандир-а ўзиям.

Гулим бува бош чайқади, овози шикасталик кашф этди.

— Қанчадан бери сув йўқ.

— Болалар кўрмагандир-да, бўлмаса шу вақтгача олма қолармиди? — Кампир олмани синчиклаб текшира бошлади.

— Невлай... — Гулим бува уюлган хазонларни этакка сола бошлади. Унинг овози сўнгсиз бир дардга чулғанган эди. Чолнинг суякдор ва ориқ қўллари хазонларни тўкиб юбораётганди.

Қаердандир Тўрткўз пайдо бўлди. Кучукбаччаларни эмизган бўлса керак, эмчаклари тоза шалвираган эди. Ит чолдан икки-уч қадам берида туриб ялтоқланди. Гулим бува пайқамади.

Тўрткўз яқинроқ келиб жилпанглади. Чол ишдан тўхтаб бошини кўтарди:

— Ҳа-а, сенмисан, Тўрткўз? Невчун кеч қолдинг? Момо сенга деган овқатни товуқларга ташлабди. Келмасмикансан деб эдик.

Ит гапга тушунгандай ўзини у ёқ-бу ёққа ташлаб ғингшиди.

— Болалар де! Ҳайй, Тўрткўз-айй беш кунлик дунё экан-да... Яхши, яхши, қисинаверма. Сенга қолгани ҳам бор. Тўти-ии, обке овқатингни, Тўрткўзинг келди!

Кампир итга овқат тутаркан: «Ҳа, жонивор, тоза оч қолдингми-я, ея қол», — деди эркалаб. Уларни томоша қилиб турган Гулим бува кампирининг гапларини эслади: «Қаёқдаги гапларни топиб айтади-я. Тавба, қўл ушлашиб юрганмиш. Нима бўпти, яхши-да.

Ўзлариям бир вақтлар ўлдим-куйдим, деб оёқ тираб тўй қилишган. Худди кечагидай эсида дувол ошиб Тўтигулнинг ҳовлисига мўралаб юргани» — Чол хотиралар оғушида жилмаяркан кўзи яна ҳалиги олмага тушди.

Юраги шувиллаб оёғи остидаги хазонларга, қари ит Тўрткўзга қаради.

Мункиллаб ҳовлини кезиб юрган кампирига қараб эса: «Борингга шукур, кампир» деб қўйди.

Шуҳрат МАДРАҲИМ, Хоразм

ЯНГИ НОМЛАР

Ўзбекистон Ёшлари «Камолот» жамғармаси қошида ташкил этилган «Ёш ижодкорлар» клубининг илк альманах тўплами «Ёш куч» таҳририяти томонидан нашрга тайёрланмоқда. Сиз ушбу саҳифада альманах тўпламига киритилган ёшлар ижодиётидан намуналар ўқийсиз.

ЎЗБЕКИСТОНИМ

Дунёда мен ўзбегим, ўз жонажон миллатни севдим
Саховат ифа тенги йўқ бир жаҳон ҳимматни севдим,
Чин Муҳаммад авлодиман мусулмон умматни севдим,
Ўзбек элим бир жону тан зўр паҳлавон мардни севдим,
Тупроғи зар, она Ватан Ўзбекистон юртни севдим.

Келса меҳмон кўкси очиқ боши кўкда кўнгли шод,
Мустақиллик келди бизга айлади ўлкам озод,
Шу боисдан яшнагайдур гуллабон кўркам обод,
Шу озод эл обод қилган зўр паҳлавон мардни севдим,
Тупроғи зар, она Ватан Ўзбекистон юртни севдим.

Қайда бўлса фарзандлари номин тилда ёқлагайлар,
Ёмон кўзли ғанимлардан юртни омон сақлагайлар,
Жонин тикиб йўлларига Ватан бурчин оқлагайлар,
Шу машҳур эл номи достон зўр паҳлавон мардни севдим,
Тупроғи зар, она Ватан Ўзбекистон юртни севдим.

Қорёғди дер, эй тенги йўқ яшнаган элим менинг,
Шаънига шеърлар ўқир сайрабон тилим менинг,
Мадҳингни куйлагайдир яйрабон дилим менинг,
Дилда айлаб созим эҳсон туркий элим — тахтни севдим,
Тупроғи зар, она Ватан Ўзбекистон юртни севдим.

Қорёғди РАСУЛОВ, Қашқадарё вилояти, колхозчи.

ОҒРИҚЛИ ТУН

Ёлғиз уйда, ёлғиз сенинг хаёлинг,
Яна насибамга айланди менинг.
Кўксимни куйдириб то саҳаргача,
Мени таъқиб этди кўзларинг сенинг.

Тунда булутлар ҳам узоқ йиғлади,
Менинг дардларимга шерикдек гўё.
Ўксиб-ўксиб йиғлайверди булутлар,
Бу оқшом кўз ёшга айланди дунё.

Булутлар ортидан мўралайди ой,
Девона шамоллар сўзлайди эртак.
Мени овутмоқчи хассос табиат,
Деразамдан таскин тўкди бир эртак.

Мен бепарво сенинг хаёлинг қувиб,
Оғриққа алмашдим узун тунимни.
О, ҳиссиз табиат, билмайди менинг,
Оғриқларим билан тириклигимни.

Алишер НАЗАР

ҲОЛАТ ХОТИРАСИ

«Бир кун мунчоқларим тўкилиб кетди,
Улар садо берди, борми керагим»,
Бошни маъюс эгиб териб олдингиз,
Жоним! Бошингизни келди силагим.

Аммо қўлим қани? Ғурурга банди,
Йиллар юрак бағрим кетдилар тилиб,
Қанийди шу дамда мунчоқларимдек,
Юрак бағирларим кетса ситилиб.

О, нега кетдингиз бешафқат, беруҳ,
Ҳажрга тўлдириб қароқларимни.
Мана бугун ҳеч ким териб бермади,
Жонимдан тўкилган титроқларимни.

О, нега кетдингиз, бешафқат, бешиқ...

Гулжамол АСҚАРОВА

* * *

Кутасан, мўъжиза юз бермас,
Панд берди маъсума хаёлинг.
Кулларинг кўнглимни тўлдирмас,
Жавобсиз қолади саволинг.

Кутасан, мўъжиза юз бермас,
Покиза туйғулар алданар.
Ажабки, аламлар ўлдирмас,
Ажабки армонлар аллалар.

Кутасан, мўъжиза юз бермас,
Бардошинг сочлари оқарар.
Сен кетиб борасан мажнунвор,
Азоблар наҳрини ёқалаб!

Ҳар куни мўъжиза кутасан,
Хушинг йўқ, саробдир тушларинг.
Руҳингни яралаб кетади,
Юракнинг алдамчи қушлари...

Шамсия Худойназарова Сурхондарё.

* * *

Сен ғанимсан, суюклигим, мунча кўп
Давлатингга даъво қилган султонлар.
Кулса гул, ё йиғласа дур олай деб
Изларингдан излайдилар имконлар.

Қушлар келиб унинг исми не деса
Дарахтлар ўй ўйлагани-ўйлаган.
Биров ҳур деб хаёл қилар, сен эса
Тирик шеърсан ҳали ҳеч ким билмаган.

Дийдорингга тўймай қолар фасллар,
Қисиштирар бири келса бирини.
Талашади нафасингни насимлар
Билайлик деб бу хушлигинг сирини.

Англимсан. Кетти алам, кетти ғам,
Нигоҳингдан кипригимнинг синиги.
Қани энди яна бир бор кўмилсам,
Кўзинг ёш қўлларинг эй тиниги,
Йиғлама...

Хасан Карвонли Самарқанд.

СУЮКЛИЛАР СОҒИНИШАДИ

Анча вақт бўлди. «Самарқанд» меҳмонхонасига бир иш билан боргандим. Ўшанда меҳмонхона қошида «Зарафшон» бадиий дастаси фаолият кўрсатарди. Ўша куни чет эллик меҳмонларга бадиий дастанинг махсус концерти намойиш этилиши лозим эди. Қизиқдим. Дастур номининг ўзиёқ одамни ўзига тортарди: «Зарафшон»га келин тушди».

Ва мазза қилдим. Икки соат давомида самарқандликларнинг келин тушириш тўйи ва ўзига хос урф-одатлари саҳнада намойиш этилди. Ўшанда тўй қўшиқларини Ваҳобиддин Баҳриев деган ёш хонанда ижро этганди. Ёқимли овози бор эди.

...Ўтган йилнинг сентябрь ойи эди, чамамда. Бобомиз Амир Темур юбилейига тайёргарлик ишлари кетаётганди. Регистон томондан келаётгандим. икки кампирнинг Сиёб бозорига бурилиш йўлидаги ўриндиқда берилиб ашула тинглаётганига кўзим тушди. Ширали овоз. Танидим. Ваҳобиддин Баҳриев қўшиқ айтарди. Худди марҳум Маъмуржон Узоқовнинг овозини эшитгандай бўлдим.

— Зап овози бор эканми, — деди кампирларнинг бири ёнидагисига. — Ҳар куни келиб эшитиб кетаман. Анча кундан бери эшитилади. Катта байрамга таёргарлик бўлаётган экан. Шунга айтишаяпти.

Содда халқим, мунисгина кампирлар-а. Қўшиққа ташна инсонлар-а. Ахир телевидениедан ҳар куни неча-неча хонанданинг қўшиғи янграйди. Йўқ, овозини ўз қулоғинг билан яқинида туриб эшитганга нима етсин.

Ваҳобиддинни кўрганда, тўғриси, мен ҳам ўша кампирлардай фикрлайман. Айниқса, унинг «Мустаҳзот» қўшиғини эшитганда... Ва Ваҳобиддинни кўрганда барибир ўша саволни бердим.

— «Мустаҳзот»ни айтганингизда Маъмуржон Узоқовнинг овозини эшитгандай бўламиз. Сизга ҳам шундай туюладими?

— Кўпчилик шундай дейишади. Лекин ҳар кимнинг ўз овози бўлиши керак. Яна бир томони ҳам борки, ҳеч бир санъаткор бировни ёқтирмай туриб санъаткор бўлолмайди. Маъмуржон Узоқовлардек куйлаш эса... эҳ-ҳе, қанийди шундай бўлолсак.

— — «Не ажаб» ашуласини жуда-жуда яхши кўради, деб эшитганмиз. Сабаб?

— Бу ашула менга бахт олиб келган. — Қандай қилиб?

— 1985 йили илк бор ана шу ашула билан телевидениеда чиқдим. Биринчи ўзим басталаган қўшиқ. Республика радиосида ҳам биринчи бор ўша ашула билан чиққанман.

— Нимага аёлларнинг исмига мос қўшиқларни кўп айтасиз?

—Мен лирик хонандаман. Аёлларни ҳурмат қиламан, ёқтираман. Биласизми, менга аёлларнинг базмлари жуда-жуда ёқади. Улар қўшиқни бошқача тушунишади. Ишқ-муҳаббатни ўшаларга чиқаришган-да. Бунинг яна бошқа томони ҳам бор. Аяжоним 43 ёшларида вафот этган. Саҳнада ашула айтаман-у, залдаги ўриндиқлардан ўрта ёшлардаги аёлларни излайман. Уларнинг ҳар бири ўхшаб кетаверади. Аямнинг ўрта ёшдаги ҳолати кўз олдимда муҳрланиб қолган-да. У киши невара кўришни, суратларим билан чоп этилган афишаларни ўз кўзи билан кўришни орзу қилардилар. Армонда кетдилар. Бугун невара ҳам бор, суратли афишалар ҳам чоп этилган. Бу менинг дардим, армоним. Ушалмас армоним. Шунинг учун бир куни чидай олмадим. Қўлимдаги барча китобларни титкилаб чиқдим. Ва тожик тилида «Модар» деган қўшиқ яратдим. Қўшиқни айтаётган ҳолатимни тасвирга ҳам туширишди. Ўзингдан ўтган, бошингга тушган дардинг таъсири бошқаларга ҳам бошқачароқ таъсир қилар экан. Таъсир қилиш эса санъаткорнинг ютуғи деб биламан. Ўтганларни ашула орқали ҳам йўқлаш керак. Балки ўша қўшиғим онаизоримнинг руҳини шод қилгандир. Кўрмай кетган орзуларини руҳига етказгандир.

— Қўшиғингизни кимлар эшитишини истайсиз?

— Мен тингловчиларни уч гуруҳга ажратаман. Биринчилари, вақтни ўтказиш учун концертга тушишади. Бошқа бир гуруҳи санъаткорни тинглаш учун. Учинчи тоифадагилар эса концертга халақит бериш учунгина киришади. Санъаткорни тинглаш учун унинг ҳузурига ошиққанларга жонимни садақа қилгим келади. Афсуски, ундайлар бизда жуда камчиликни ташкил этади.

— Сизнинг овозингиз ёзилган тасмаларни тарқатишни ҳам ёмон кўради деб, эшитганман.

— Тўғри айтишади. Халқнинг меъдасига тегишни истамайман, улар ташна бўлишсин. Соғиниб тинглашсин. Соғинган нарса барибир бошқача бўлади.

Соғиниб яшашга, соғиниб юришга нима етсин. Суюклилаargина соғинчга сазовор бўлишади. Шундан-да, Ваҳобиддиннинг ашулаларини соғиниб тинглагимиз келади. Шундан-да, у саҳнада ёки телевидениеда кўринса интиқ қарши оламиз.

Барибир ўша кунларни унутолмайман. «Зарафшон»га келин тушган ўша оқшомни. Қандай ажойиб урф-одатларимиз бор. Ўшанда, ҳатто бир чет эллик хоним келинчакнинг ёнига бориб, унга ўхшаб келин салом қилишга уриниб кўрганди. Чиқаролмаганда, томошабинлар кулишганди.

Ваҳобиддин Баҳриев бугунги кунда Самарқанд шаҳар маданият уйи қошидаги «Шашмақом» дастасининг бадиий раҳбари.

Соғиниб эшитайлик ашулаларингизни, ўзингиз истаганингиздай. Суюкли бўлиш насиб этиб юрсин, Ваҳобиддин.

Гули ЧЕҲРА,
Самарқанд.

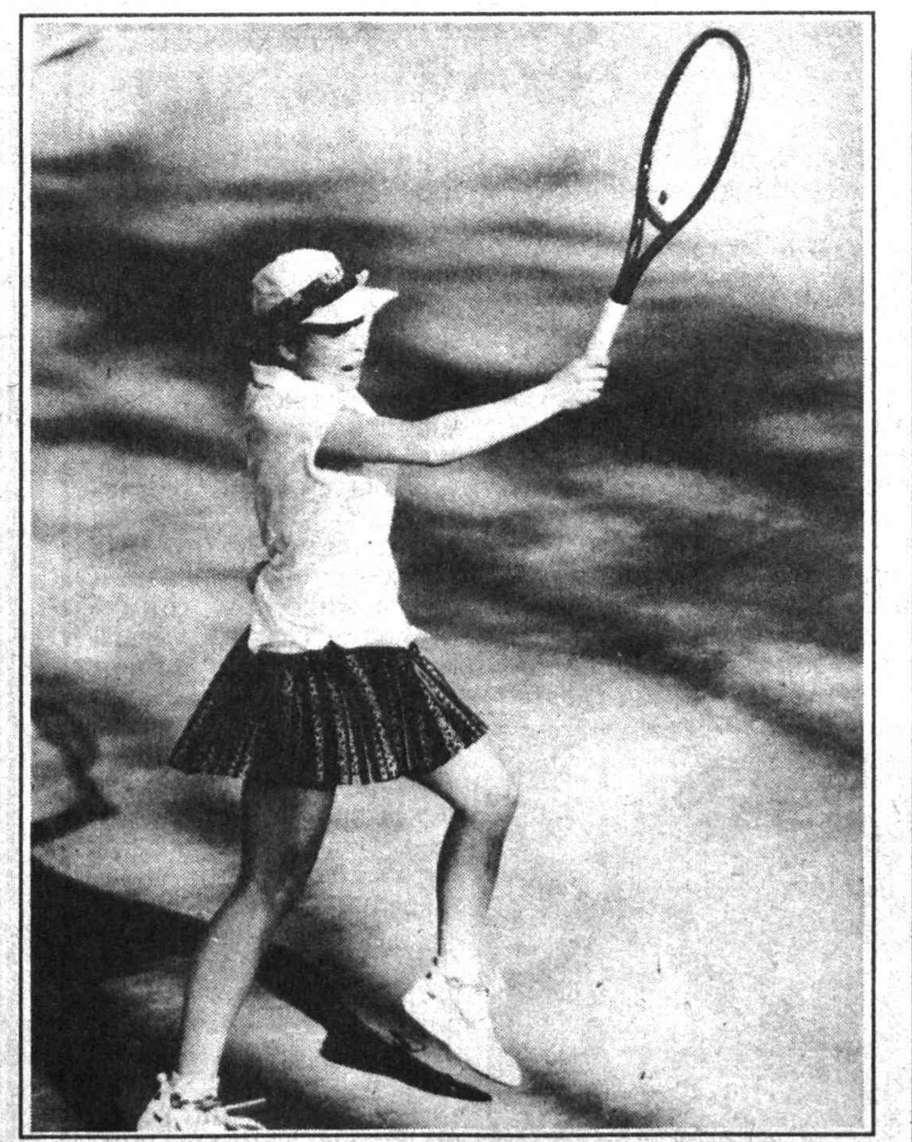

ТОШКЕНТЛИК ТЕННИСЧИ ҚИЗ — КУЧЛИЛАР САФИДА

Ўзбекистон Мудофаа вазирлигининг теннис кортида теннис бўйича анъанавий халқаро ўсмирлар мусобақаси ниҳоясига етди. Унда Ўзбекистон ва хорижий мамлакатлардан 13 команда иштирок этди.

— Тошкентда бўлиб ўтган бу мусобақа Россия, Чехия, Литва, Молдавия, Покистон, Бангладеш, Қозоғистон ва бошқа давлатлардан келган энг кучли ёш ракетка усталари маҳоратининг жиддий кўриги бўлди, — деди мусобақанинг бош ҳаками Самук Обидов. — Муросасиз ўтган кескин курашлар натижасида россиялик Игор Кумицин билан Людмила Скоровонская шахсий ҳисобда асосий совринларни қўлга киритди. Ўсмирлар орасида жуфт бўлиб беллашишда молдавиялик Евгений Плугарёв билан литвалик Евгений Царёв энг яхши натижа кўрсатди.

Россиялик Елена Воропаева билан биргаликда майдонга тушган тошкентлик Ирода Тўлаганова мусобақанинг бош мукофотини олишга муваффақ бўлди.

УМИДИМИЗ КЎП

— Халқимизда миллий кураш кеча ёки бугун пайдо бўлмаган. Бунинг тарихи узоқ ўтмишларга бориб тақалади. Болалигимизда момоларимиз сўзлаб берган эртакларда ҳам ҳақиқий йигитлар майдонда ўз ниятларига эришиш учун рақиблари билан яккама-якка курашга тушганлар. Ва ғолиб бўлиб ўз орзуларига эришган.

Мен бир нарсани фахр билан айта оламан. Мустақилликка эришганимиздан сўнг миллий курашга эътибор кучайди. Айниқса юртбошимизнинг алоҳида эътиборидан биз спортчиларнинг боши осмонга етди. Бизга кўплаб халқаро мусобақаларда қатнашиш насиб этди.

Энди турнир ҳақида гапирадиган бўлсам бу мусобақада ҳалоллик ва кучлилик ғолиб чиқди дея оламан. Мен ҳам Республика ёшлари «Камолот» жамғармасининг соврини— «Тико» енгил автомашинасини олиш бахтига муяссар бўлдим.

Ўйлайманки, «Камолот» жамғармаси ёшларимизни ҳар томонлама қўллаб-қувватлайди. Бунга биз ёшлар ишонамиз.

Мамадўст ТОШЕВ,
Ал-Ҳаким ат-Термизий хотирасига бағишлаб ўтказилган миллий кураш бўйича халқаро турнир қатнашчиси. Республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси совриндори.

Фан ва техника янгиликлари

СОПОЛДАН ҒАЛТАК

«Физика-қуёш» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг бир гуруҳ олимлари маҳаллий хом ашё— securi сополдан ип-йигирув ғалтакларини тайёрлашни йўлга қўйди. Шу вақтга қадар бундай маҳсулот қўшни давлатлардан келтирилар эди. Улар металл ва чиннидан тайёрлангани боис, тез емириларди. Сополдан тайёрланган ғалтаклар эса ўта силлиқ ва мустаҳкам, боз устига анча арзон. Ҳозирдаёқ Тошкент, Наманган, Фарғона, Қўқон ва Марғилон шаҳарларидаги тўқимачилик корхоналаридан янги маҳсулот учун буюртма келди.

Б.ОСТОНАҚУЛОВ,
ЎзА мухбири.

БУ СИРЛИ ОЛАМ

Уч минг йилдан сўнгги учрашув

Кейинги вақтда жаҳон матбуотида она сайёрамиз — Ер томон қандайдир думли юлдуз — комета яқинлашиб келаётгани тўғрисида хабарлар пайдо бўлди. Гарчи осмони фалакнинг чексизлигига, ундаги ҳар бир юлдуз ёки сайёра бемисл заковат қудрати ила «жой»лаштирилганига шак келтирмасакда, бундай гаплардан хавотирга тушамиз, албатта.

Ерга қандай комета яқинлашиб келмоқда? Бундан хавотирланишга асос борми? Биз ЎзФА Улуғбек номидаги Астрономия илмий текшириш институти директори, физика математика фанлари доктори Шуҳрат ЭГАМБЕРДИЕВга ана шу саволлар билан мурожаат этдик.

— Дарҳақиқат, ер сайёраси томон комета ҳаракатланаётгани тўғрисидаги матбуот хабарларида асос бор эди, дейди олим. — Гап шундаки, милоддан аввалги ўн биринчи асрда она сайёрамиз осмонини «зиёрат» қилиб кетган комета, мана, уч минг йилдан сўнг коинотнинг чексиз кенгликларида миллиардлаб километр йўл босиб, яна қайтиб келди. Уни биринчи бўлиб америкалик ҳаваскор астрономлар Алан Хейл ва Томас Бопп 1995 йилнинг 23 июлида ўзгармас юлдузлар фонида ҳаракатланиб келаётган бир хира доғ сифатида кўрган эдилар. У астрономик жадвалларга «Хейл-Бопп 1995» номи билан киритилди.

Бу аслида астрономия учун ниҳоятда оддий, тез-тез бўлиб турадиган ҳодиса. Лекин, мутахассис — астрономлар томонидан олиб борилган кузатувлар ва ҳисоблар Хейл-Бопп кометасини оддий кометалар қаторидан буюк кометалар сафига ўтказди. Бунинг сабаби нимада? Биринчидан, кометанинг очилиши пайтида у Ердан бир миллиард километр узоқликда бўлган экан. Кометанинг бизга етиб келган ёруғлиги билан «жойлашган» масофаси солиштирилганда, у ниҳоятда катта экани маълум бўлди.

Одатда кометаларнинг ўлчови бир неча юз метрдан бир неча километргача бўлади. Хейл-Бопп кометасининг ўлчами эса 100 километр бўлиб чиқди. Шу туфайли, 1995 йилда қилинган башорат бўйича, у 1997 йилда Ерга яқинлашиб келган пайтда, йигирманчи асрнинг энг ёруғ кометасига айланиши керак эди. Бу математик ҳисоб-китоб катта аниқлик билан тасдиқланди. Ҳозир у нафақат оддий кўз билан кўриняпти, балки осмоннинг энг ёруғ юлдузи Сириус билан ёрқинликда рақобатлашиши мумкин.

Иккинчидан, кометанинг орбитаси ҳисобланганда у ниҳоятда узунчоқ эллипис эканлиги маълум бўлди. У Қуёш системасининг энг олис сайёраси Плутон орбитасидан 10 марта узунчоқ бўлиб чиқди. Бундай орбита бўйлаб кометанинг тўлиқ айланиб чиқиши учун 3 минг йилдан зиёдроқ вақт керак бўлади. Шу кунгача маълум бўлган энг узоқ даврли кометаларнинг айланиб чиқиш вақти 200 йилдан ошмайди, яъни улар Плутон орбитасининг ичида ётади. Демак, Хейл-Бопп кометаси бизга Қуёш системаси ташқарисидан, юлдузлараро фазодан маълумотлар олиб келган биринчи «қалдирғоч»дир.

Шу ўринда кометалар ҳақида қисқача маълумот бериб ўтиш ўринли деб ўйлайман. Бугунги кунда олимлар кометалар тўғрисида кўпдан-кўп маълумотлар тўплашга муяссар бўлдилар. Кометалар коинотдаги чанг (силикат моддалар) ва музликларнинг қоришмаси эканлиги бугунги кунда ҳеч кимда шубҳа туғдирмайди. Ҳаракати давомида Қуёш системасининг ички қисмларига кириб келган кометалар аста-секин эрий бошлайди. Шу тариқа комета ядросининг атрофида буғ ва мураккаб моддалардан иборат булутсимон қобиқ пайдо бўлади. Қуёшдан ҳар томонга тарқалувчи ва Қуёш шамоли деб аталмиш зарядланган заррачалар оқими ва нурланиш комета моддасининг бир неча миллион километрга ёйилиб, ранг-баранг товланувчи «дум» ҳосил бўлишига олиб келади. Баъзида, катта сайёралар гравитацион майдон таъсирида кометаларнинг «бош»лари бўлинади. Комета ҳаттоки сочилиб, ўз орбитаси бўйлаб чўзилиб кетади.

1994 йили Ўзбекистон Фанлар академияси Астрономия институти ходимлари Қашқадарё вилоятининг Майданак тоғидаги 2700 метр баландликда жойлашган обсерваторияда ниҳоятда мафтункор ҳодиса, Шумейкерлар — Леви кометасининг Юпитерга қулашини кузатдилар. Бу комета ядроси «майда» бўлакларга бўлиниб ўз орбитаси бўйлаб 600000 километрга чўзилиб кетган. Шу туфайли бир ҳафта давомида жуда катта зарбалар бериб, Юпитер юзасига «ёғиб» турди.

Бундай ҳодиса бизда ҳам рўй бериши мумкинми, яъни кометалар бизнинг сайёрамиз билан тўқнашиши мумкинми, деган савол кўпчиликни қизиқтиради, албатта. Шуни айтиш кераккки, бундай тўқнашувнинг эҳтимоли жуда кам. Ҳисобларга кўра Ер билан диаметри бир километрга тенг бўлган кометанинг тўқнашиши ҳар 50 миллион йилда бир бор бўлиши мумкин. Демак, ҳеч қандай хавотирга ўрин йўқ.Кометаларни ўрганишнинг фан учун аҳамияти шундаки, улардаги модда Қуёш системасининг пайдо бўлганидан бери ўзгармасдан сақланиб қолган. Ҳозирги кундаги назарияларга кўра, Қуёш системаси бундан тўрт ярим миллиард йил муқаддам чанг ва газдан ташкил топган булутдан гравитацион кучлар таъсирида пайдо бўлган. Системанинг 99 фоиз моддасини ўзида мужассам этган юлдуз, яъни Қуёш, системанинг асосий энергия манбаи бўлиб, ундаги модданинг кимёвий таркиби катта ўзгаришларга учраган. Эволюцион ўзгаришлар сайёраларда ҳам рўй берган. Фақат умрининг асосий қисмини Қуёшдан йироқда ўтказувчи кометалардагина ўша дастлабки «масаллиқ» сақланиб қолган. Унинг кимёвий таркиби ва хусусиятларини ўрганиш Қуёш системасининг қандай пайдо бўлганлигини тушунишда катта ёрдам беради.

Шу йил 31 март куни Хейл-Бопп кометаси ўз орбитасининг перигелийи — Қуёшга энг яқин бўлган нуқтасидан ўтиб, қарама-қарши томонга йўл олди. Уч минг йилдан сўнгги қисқа «учрашув» шу тариқа содир бўлди. У янаги сафар фақат тўртинчи минг йилликдагина қайтиб келади. Қизиқ, ерликлар уни ўшанда қандай кутиб олишар экан?! Балки фазодаги орбитал станциядан туриб ердагиларга ўз таассуротларини телефон орқали айтиб туришар....Насиб этганлар кўришар. Ҳозирча эса Хейл-Бопп кометасини Ўзбекистон Фанлар Академияси Астрономия институтида телескоп орқалигина кузатиш мумкин.

(ЎзА)

ЗЎРАВОНЛАР УШЛАНДИ

Наманганлик Тожибоев ва Умаровлар 25 ёшга қадам қўйганлигига қарамай ҳанузгача тайинли касб эгаси бўлмаган. «Бекорчидан худо безор» — деганларидек такасалтанглар шу кунгача кўнгилларига келган ишларни қилиб, безорилик қилишарди. Ҳар нарсани чеки бўлгани каби уларнинг зўравонлик фаолиятига ҳам тўсиқ қўйилди. Улар Бешкапа кўчасида яшовчи М. Мони уришиб 12 ярим минг сўм пулини тортиб олишади. Қидирув ишлари ўз самарасини бериб, зўравонлар қўлга тушишди, уларга нисбатан тегишли чоралар кўрилмоқда.

ДОМЛАНИНГ РЕЖАСИ

Ҳаётий кузатишлари тажрибасидан маълумки, ҳаром-ҳариш билан қўлга киритлган бойликнниг қут-баракаси бўлмайди. Ҳақиқатдан ҳам нопок йўл билан топилган даромад қўлга қандай тез келган бўлса, шундай тез кетиб, нафсибузуқнинг бошига бало келтиради.

Хоразм вилоятининг коллежларидан бирида сиртқи бўлимда мудир бўлиб ишловчи Р. К. имтиҳон олишнинг ғайритабиий услубини топди. Яъни, имтиҳон баҳоси қанчалик юқори қўйилса, нархи ҳам худди бозордагидек ўсадиган бўлди. Нафсиҳакалак мудирнинг режасига кўра сўнгги ўлжасидан оладиган даромад оз ҳам эмас, кам ҳам эмас бир ойлик маошига тенг келган.

Назарияни амалга ошириб талабадан икки минг сўм пулни олган «тадқиқотчи» милиция ходимлари томонидан жиноят устида ушланди.

«НАВБАҲОР»НИНГ ҒАЛАБАСИ

VII ТУР, 12 АПРЕЛЬ

«Дўстлик» — «Чилонзор» — 1:0 (1:0).«Дўстлик» жамоа хўжалиги. 3500.Тўпни Пирматов (34) киритди.

***

«Косонсой» — «Афросиёб» — 1:0 (1:0). Косонсой. 10000.

Тўпни Алиев (1) киритди.

***

«Атласчи» — «Андижон» — 2:1 (1:0). Марғилон. 6000.

Тўпларни Салимов (41-п), Аҳмедов (63) Мўминов (73) киритди.

***

МҲСК — «Бухоро» — 4:0 (1:0). Тошкент. 4000.

Тўпларни Усмонхўжаев (22, 73), Бўрон (68), Курбонов (69) киритди.

***

«Зарафшон» — «Янгиер» — 2:1 (0:0). Навоий. 6000.

Тўпларни Акбаров (57), Ерофеев (60) — Эргашев (62) киритди.

13 апрель

«Насаф» — «Пахтакор» — 0:0. Қарши. 25000.

***

«Навбаҳор» — «Сурхон» — 9:0 (3:0). Наманган. 25000.

Тўпларни Шацких (6, 26, 29, 58, 73), Турсунов (50), Шарипов (55), Ғафуров (60) Абдуқодиров (83) киритди.

«Трактор» — «Нефтчи» — 0:1 (0:0). Тошкент. 6000 томошабин.

Тўпни Князев (87) киритди.

VII ТУРДАН КЕЙИНГИ ВАЗИЯТ

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
1. МҲСК	7	7	0	0	19-4	21
2. «Нефтчи»	7	6	1	0	23-7	19
3. «Пахтакор»	7	5	2	0	12-3	17
4. «Дўстлик»	7	5	1	1	12-5	16
5. «Навбаҳор»	7	4	2	1	17-6	14
6. «Бухоро»	7	4	0	3	13-13	12
7. «Атласчи»	7	3	1	3	11-12	10
8. «Сўғдиёна»	7	3	0	4	7-9	9
9. «Трактор»	7	2	2	3	5-5	8
10. «Афросиёб»	7	2	2	3	6-7	8
11. «Андижон»	7	2	1	4	6-8	7
12. «Насаф»	7	1	4	2	6-8	7
13. «Косонсой»	7	2	0	5	5-14	6
14. «Зарафшон»	7	1	2	4	7-11	5
15. «Чилонзор»	6	1	1	4	2-6	4
16. «Хоразм»	6	1	0	5	5-18	3
17. «Янгиер»	6	0	2	4	5-10	2
18. «Сурхон»	4	0	1	3	0-15	1

КЕЛИНГ, БИР КУЛИШАЙЛИК

Икки киши светофорнинг қизил чироғида йўлни кесиб ўтарди. Милиционер тўхтатиб:

— Сизлар кўча қоидасини буздингиз! Жарима тўлайсиз, — деди.

— Айтингчи, сизлар Нобель мукофоти лауреатидан ҳам жарима олаверасизларми? — сўради қоматдори.

Милиционер кечирим сўраб, йўлда кузатиб қўйгандек бўлди.

— Эй, сен Нобель мукофоти лауреатимисан? — Ҳайрон бўлди ҳамроҳи.

— Йўқ, бир сўрадим-да.

***

— Э худо , вақт қандай тез ўтади-я! Ойим дадам билан биринчи учрашувини кечагидай эслайди, опам бўлса, биринчи эрининг исмини ҳам эслай олмаяпти.

* * *

— Нима сабабдан хотининг билан ажрашмоқчисан?

— У кечаси ҳам сигарет чекади.

— Ҳей, шуям баҳонами. Нима уйланаётганингда билмасмидинг?!

— Тўғри, аммо у кулдон ўрнида қулоғимдан фойдаланаяпти-да.

«ИННОВАЦИОН-ТЕХНОЛОГИК РИВОЖЛАНИШ ВА КИЧИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАЛАРИ ТИЗИМИНИ ЯРАТИШ МУАММО ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ»

"ИННОВАЦИЯ-97"

Республика илмий-амалий конференцияси информацион билдириш

Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси, Навоий шаҳри ҳокимияти, «Қизилқумкамёбметаллолтин» Давлат концерни, Навоий Давлат тоғ институти, «Ўзбекистон» илмий-саноат ҳамкорлик ассоциацияси, «Навоийазот» ишлаб-чиқариш бирлашмаси 1997 йил 19-20 май кунлари Навоий шаҳрида «Инновацион-технологик ривожланиш ва кичик ишлаб чиқариш корхоналари тизимини яратиш муаммо ва истиқболлари» («Инновация-97») мавзуида республика илмий-амалий конференциясини ўтказади.

Конференция ишида қатнашиш истагини билдирган мутахассислардан ўз маърузаларининг тезисларини 1997 йил 30 апрелгача ташкилий қўмитага тавсия этишларини сўраймиз.

Манзилимиз:

1. 700011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси-11, «Камолот» жамғармаси, 11-16 хоналар. Телефонлар: (8-3712) 41-28-07, 41-00-50. Факс: (8-3712) 41-08-09.
2. 708600, Навоий шаҳри, Южная кўчаси-27а, Навоий ДТИ. Телефонлар: (8-436-22) 3-15-07, 3-12-70. Факс: (8-436-22) 3-16-40.

ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТА

Қутлов

КАРИМОВА Кифоят Шуҳрат қизини, дўсти Алишербек ,21 ёши билан чин юракдан қутлаб, бeқиёс гўзаллик ва садоқат тилаб қолади.

Муассис: ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи муҳаррир: Лайло КАРИМОВА.

ТАҲРИРИЯТ: Қабулхона — 36-56-58, 33-95-97; хатлар бўлими — 36-54-64; [illegible] бўлими — 33-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 36-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

Манзилимиз: 700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй. Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.
Дизайн устаси: С.ФАЙЗУЛЛАЕВ

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 0218.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 13.826
Газета IBM компютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти — 21-45
1 2 3 4 5 6